

Estd. 1962
"A++" Accredited by
NAAC (2021)
With CGPA 3.52

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR - 416 004,
MAHARASHTRA

PHONE : EPABX - 2609000, www.unishivaji.ac.in, bos@unishivaji.ac.in

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर - ४१६ ००४, महाराष्ट्र

दूरध्वनी - ईपीएबीएक्स - २६०९०००, अभ्यासमंडळे विभाग - ०२३१-२६०९०९४

जा.क्र./शिवाजी वि./अ.मं./मराठी/५७१

दि.०१/०८/२०२३

प्रति,

मा. प्राचार्य/संचालक,
सर्व संलग्नित महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्था,
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

विषय : बी. ए. भाग २ मराठी कोर्सच्या अभ्यासक्रमाबाबत...

संदर्भ : या कार्यालयाचे पत्र क्र.५४१ दि.१९/०७/२०२३.

महोदय,

उपरोक्त संदर्भिय विषयास अनुसरून आपणास आदेशान्वये कळविण्यात येते की, शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून लागू करण्यात आलेल्या बी. ए. भाग २ मराठी कोर्सच्या अभ्यासक्रमामध्ये किरकोळ दुरुस्ती करण्यात आलेली आहे. सोबत सदर अभ्यासक्रमाची प्रत जोडली आहे. तसेच विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in (Online Syllabus) या संकेतस्थळावर ठेवण्यात आला आहे.

सदर अभ्यासक्रम सर्व संबंधित विद्यार्थी व शिक्षकांच्या निदर्शनास आणून द्यावी ही विनंती.

कळावे,

आपला विश्वासू,

(डॉ. एस. एम. कुबल)
उपकुलसचिव

सोबत : अभ्यासक्रमाची प्रत.

- प्रत : १. अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा.
२. अध्यक्ष, मराठी अभ्यास मंडळ.
३. संचालक, परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ कार्यालयास.
४. परिक्षक नियुक्ती ए व बी विभागास.
५. बी. ए. परीक्षा विभागास.
६. संगणक केंद्र/आय. टी. सेल विभागास.
७. दूरस्थ व ऑनलाईन शिक्षण विभाग.

माहितीसाठी व पुढील कार्यवाहीसाठी.

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

Accredited by NAAC 'A++' Grade

CHOICE BASED CREDIT SYSTEM WITH MULTIPLE ENTRY AND
MULTIPLE EXIT OPTIONS IN THE
UNDERGRADUATE DEGREE PROGRAMMES

Subject - Marathi

B.A. Part II, Semester - III & IV

Syllabus

(Regulations in accordance with National Education Policy 2020 to be
implemented from Academic Year 2023-24 onwards)

समकक्षता

	जुना अभ्यासक्रम		नवा अभ्यासक्रम	
सत्र क्र. Sem	अभ्यासपत्रिका क्रमांक Paper No.	अभ्यासपत्रिकेचे नाव	अभ्यासपत्रिका क्रमांक Paper No.	अभ्यासपत्रिकेचे नाव
III	III	DSC - C 1 काय डेंजर वारा सुटलाय (नाटक)	III	DSC - III नाटक देवबाभळी
III	IV	DSC - C 2 काव्यगंध	IV	DSC - IV पद्य पक्ष्यांचे लक्ष थवे
IV	V	DSC - C 25 माती, पंख, आकाश (आत्मचरित्र)	V	DSC - V ललितगद्य चांदण्यात भिजायचं राहून जाऊ नये, म्हणून!
IV	VI	DSC - C 26 जुगाड (कादंबरी)	VI	DSC - VI कादंबरी बनगरवाडी
Inter Disciplinary Studies IDS				
III	I	IDS I कर्मवीर भाऊराव पाटील चरित्र	I	IDS - I ललितगद्य एका रानवेड्याची शोधयात्रा
IV	II	IDS II आटपाट नगरीच्या कथा (कथासंग्रह)	II	IDS - II पद्य प्रवासी पक्षी

MARATHI

B.A.II PROGRAMS STRICTURE

SEM	COURSE NO.	COURSE TITLE	CRUDITIES	SEM. End Exam.marks	INTERNAL Assessment
III	DSC-III	नाटक देवबाभळी - प्राजक्त देशमुख	04	40	10
IV	DSC-IV	पद्य पक्ष्यांचे लक्ष थवे - ना.धो. महानोर	04	40	10
III	SEC-III	As Per SUK Letter *	02	25	-
IV	DSC-V	ललितगद्य- चांदण्यात भिजायचं राहून जाऊ नये, म्हणून! - आ. ह. साळुंखे	04	40	10
IV	DSC-VI	कादंबरी बनगरवाडी - व्यंकटेश माडगूळकर	04	40	10
IV	SEC-IV	As Per SUK Letter *	02	25	-

Inter Discipline Studies (IDS)

SEM	COURSE NO.	COURSE TITLE	CREDITIES	SEM. End Exam.marks	INTERNAL Assessment
III	IDS-I	ललितगद्य एका रानवेड्याची गोष्ट - कृष्णमेघ कुंटे	04	40	10
IV	IDS-II	पद्य प्रवासी पक्षी - कुसुमाग्रज	04	40	10

*Skill Enhancement Course- Students Have To Complete One SEC Each In Both Semesters Selecting From The Platforms Suggested In NEP Regulations of Shivaji University, Kolhapur. (Refer. Suk Bos Letter 12 Sept. 22)

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

CBCS with M.E. & M.E. in accordance with NEP 2020

बी. ए. भाग-२ / B.A. Part-II सत्र-३ / Semester III

अभ्यासक्रम / Syllabus

June, 2023 onward

Discipline Specific Core Course (DSC-III) Marathi Paper No. III

विद्याशाखीय विशेष गाभा (DSC-III)

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ३ - नाटक

साहित्यकृती : देवबाभळी -प्राजक्त देशमुख

पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई

उद्दिष्टे

1. नाटक या वाङ्मय प्रकाराचे स्वरूप विशेष माहित होईल.
2. मराठी नाटकाची परंपरा, प्रेरणा व प्रवृत्ती समजून घेणे.
3. मराठी संगीत नाटकांची परंपरा माहिती होईल.
4. आधुनिक वाङ्मयातील संतपरंपरेचा अन्वयार्थ ज्ञात होईल.
5. नाट्यसंहिता आणि प्रयोगरूप यांचा अनुबंध अभ्यासता येईल.
6. अभिवाचन कौशल्य विकसित होईल.

विभाग Module	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	<ul style="list-style-type: none">■ नाटक - वाङ्मय प्रकार : संकल्पना व स्वरूप■ देवबाभळी - आशयसूत्रे व कथानक	15	1
विभाग २ Module 2	<ul style="list-style-type: none">■ देवबाभळी - पात्रे, घटना, प्रसंग, संवाद व संघर्ष	15	1
विभाग ३ Module 3	<ul style="list-style-type: none">■ देवबाभळी - नाट्यविशेष व भाषिक विशेष	15	1
विभाग ४ Module 4	<p>उपयोजित मराठी - अभिवाचन</p> <ul style="list-style-type: none">■ अभिवाचन - संकल्पना व स्वरूप■ अभिवाचनाचा उद्देश■ अभिवाचनाकरिता पूरक साधने■ अभिवाचनासाठी आवश्यक गुण■ कथा, कविता, नाटक, कादंबरीअंश इत्यादीचे प्रात्यक्षिकासह अभिवाचन	15	1

संदर्भ ग्रंथ

१. नाईक, राजीव : नाटकातलं मिथक, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
२. साठे, मकरंद : मराठी रंगभूमीच्या तीस रात्री, खंड १ ते ३, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
३. कुलकर्णी, द. भि. : नाटक : स्वरूप व समीक्षा, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे.
४. खोले, विलास : नाटक आणि रंगभूमी : परिभाषा संग्रह, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई.
५. डहाके, वसंत आबाजी : मराठी नाटक आणि रंगभूमी: विसावे शतक, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
६. शिंदे, विश्वनाथ, स्मार्त, हिमांशु(संपा.) : मराठी नाटक आणि रंगभूमी, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.
७. भगत, दत्ता : मराठी नाटक आणि रंगभूमीचा इतिहास, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई.
८. लागू, श्रीराम : वाचिक अभिनय, राजहंस प्रकाशन, पुणे
९. मोरे, सदानंद : तुकाराम दर्शन, सकाळ पब्लिकेशन, पुणे.
१०. साळुंखे, आ. ह., : विद्रोही तुकाराम, लोकायत प्रकाशन, सातारा.
११. मोकाशी, दि. बा , : आनंदओवरी, मौज प्रकाशन, मुंबई.
१२. गवळी, अनिल : सर्वात्मभावी तुकाराम, सायन पब्लिकेशन, पुणे.
१३. भावे, पुष्पा : रंग नाटकाचे, राजहंस प्रकाशन, पुणे.
१४. जोशी, नीला (संपा.) : व्यक्तिमत्त्व विकास आणि मराठी भाषिक कौशल्ये, दर्या प्रकाशन, पुणे.
१५. पेटे, अतुल : नाटकवाल्याचे प्रयोग, मनोविकास प्रकाशन, पुणे.
१६. टिळक, विजया : मराठी नाट्य संगीत: स्वरूप आणि समीक्षा, त्रिदल प्रकाशन, पुणे.
१७. सरदेशमुख, त्र्यं. वि : गडकऱ्यांची संसार नाटके, मौज प्रकाशन, पुणे.
१८. सरदेशमुख, त्र्यं. वि : नट, नाटक आणि आपण, मौज प्रकाशन, पुणे.
१९. कुलकर्णी , व. दि. : संगीत सौभद्र : घटना व स्वरूप, व्हिनस प्रकाशन, पुणे

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी

Pattern of Question Paper

एकूण गुण ४०

Total Marks - 40

प्रश्न क्रमांक	प्रश्नाचे स्वरूप	गुण
प्रश्न १	बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न योग्य पर्याय निवडा.	८
प्रश्न २	विभाग १ वरील अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	८
प्रश्न ३	विभाग २ वरील अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	८
प्रश्न ४	विभाग ३ वरील थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीन पैकी दोन)	८
प्रश्न ५	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न / टीपा (चार पैकी दोन)	८

टीप

१. प्रश्न क्र. १ मधील वस्तुनिष्ठ प्रश्न विभाग १, २ व ३ वर विचारले जातील.
२. अंतर्गत मूल्यमापनाच्या १० गुणांसाठी **सेमिनार** घेण्यात येईल. विद्यार्थ्यांनी सेमिनारचा गोषवारा सादर करणे बंधनकारक आहे.

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

CBCS with M.E. & M.E. in accordance with NEP 2020

बी. ए. भाग-२ / B.A. Part-II सत्र-३ / Semester III

अभ्यासक्रम / Syllabus

June, 2023 onward

Discipline Specific Core Course (DSC-IV) Marathi Paper No. IV

विद्याशाखीय विशेष गाभा (DSC-IV)

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ४ - पद्य

साहित्यकृती : पक्ष्यांचे लक्ष थवे : ना. धों. महानोर

(संपा.) क्षीरसागर, उत्तम, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई

उद्दिष्टे

१. कविता या वाङ्मयप्रकाराचे स्वरूप लक्षात येईल.
२. मराठी काव्यपरंपरा व प्रवाहांचा परिचय होईल..
३. कवितेच्या रचनाबंधाचे आकलन होईल.
४. कवितेची भाषा, काव्यगुण व शैली तत्त्वांचे आकलन होईल.
५. कविता व गीत यामधील साम्यभेद समजतील.
६. गीतलेखन कौशल्य विकसित होईल.

विभाग Module	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	● निसर्ग/रानविषयक कविता १) ह्या शेताने लळा... २) ह्या नभाने ह्या भुईला दान... ३) मीच माझा एककल्ली ४) नांगरून पडलेली जमीन ५) नदीचा काठ ६) नदी काठावर ७) झाडे झाली हिरविशी ८) जरा अस्मान झुकले ९) पक्ष्यांचे लक्ष थवे १०) जन्मापासूनचे दुःख ११) ह्या झाडांचे रंग १२) मन चिंब पावसाळी	15	1
विभाग २ Module 2	● प्रेमभावनेच्या कविता १) चवळीची शेंग २) फुलात न्हाली ३) विस्तीर्ण नदीचा काठ ४) पाण्यात लगडले पाय ५) पोर तोऱ्यात ऐन भरात ६) डोळे थकून...७) न्हात्या धुत्या पोरी ८) नुकत्या न्हालेल्या केसांना ९) नको पायात पैजण १०) पक्ष्यांची भाषा ११) देखण्या डोळ्यांचे १२) माळ्याच्या मळ्यात	15	1

विभाग ३ Module 3	<p>● गीतात्म कविता</p> <p>१) हिव्या पानात... २) दिवेलागणीची वेळ, ३) घन ओथंबून येती, ४) आज उदास उदास, ५) राजसा जवळी जरा बसा, ५) गोच्या देहावरती, ६) नभ उतरू आले, ७) दूरच्या रानात, ८) चिंब पावसानं रान, ९) मोडलेल्या माणसांचे, १०) पाणी पाणी पाणी</p>	15	1
विभाग ४ Module 4	<p>● उपयोजित मराठी - गीतलेखन</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ गीतलेखन - संकल्पना व स्वरूप ■ कविता व गीत यामधील साम्यभेद ■ गीतलेखनाचे प्रकार <p>१) बालगीत, २) भावगीत, ३) चित्रपटगीत, ४) जाहिरातीसाठी गीतलेखन, ५) शीर्षकगीत, ६) जिगल्स इत्यादी.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ प्रात्यक्षिकासह गीतलेखन 	15	1

संदर्भ ग्रंथ

१. देशमुख, श्रीकांत (संपा.) : महानोरांची कविता, निर्मल प्रकाशन, नांदेड.
२. डहाके, वसंत आबाजी : कवितेविषयी, स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद.
३. मिरजकर, श्यामसुंदर (संपा.) : कविता: रूपबंध आणि आशयद्रव्य, नाग-नालंदा प्रकाशन, इस्लामपूर.
४. रसाळ, सुधीर : काही मराठी कविता : जाणीव आणि शैली, जनशक्ती प्रकाशन, औरंगाबाद.
५. शिनखेडे, सुनील : हिरव्या बोलीचा बहर, सुविद्या प्रकाशन, सोलापूर.
६. महानोर, ना. धों. : कवितेतून गाण्याकडे, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
७. डहाके, वसंत आबाजी : काव्यप्रतिती, विजय प्रकाशन, नागपूर.
८. पाटणकर, वसंत : कविता : संकल्पना, निर्मिती आणि समीक्षा, आर्ष प्रकाशन, पुणे.
९. रसाळ, सुधीर : कविता आणि प्रतिमा, मौज प्रकाशन, मुंबई.
१०. दावतार, वसंत (संपा.) : गीतकाव्य, आलोचना प्रकाशन, मुंबई.
११. कुलकर्णी, श्री. रं. : ओवी ते लावणी, का. स. वाणी प्रगत अध्ययन संस्था, धुळे.
१२. पाटील, म. सु. : कवितेचा रूपशोध, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर.
१३. इनामदार, कल्याण : गीतरचना: स्वरूप आणि विकास, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे.
१४. नाईकवाडे, राजेंद्र : महानोरांची कविता, आस्वादन आणि मूल्यांकन, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे.
१५. ठकार, निशिकांत : मराठी कविता : स्वरूप आणि विवेचन, अक्षरवाङ्मय प्रकाशन, पुणे.
१६. पाटील, चंद्रकांत : आणि तोपर्यंत, स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद.
१७. मोकाशी, सयाजीराजे : आधुनिक मराठी गेय कविता, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर.

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी
Pattern of Question Paper

एकूण गुण ४०

Total Marks - 40

प्रश्न क्रमांक	प्रश्नाचे स्वरूप	गुण
प्रश्न १	बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न योग्य पर्याय निवडा.	८
प्रश्न २	विभाग १ वरील अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	८
प्रश्न ३	विभाग २ वरील अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	८
प्रश्न ४	विभाग ३ वरील थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीन पैकी दोन)	८
प्रश्न ५	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न / टीपा (चार पैकी दोन)	८

टीप

१. प्रश्न क्र. १ मधील वस्तुनिष्ठ प्रश्न विभाग १, २ व ३ वर विचारले जातील.
२. अंतर्गत मूल्यमापनाच्या १० गुणांसाठी **सेमिनार** घेण्यात येईल. विद्यार्थ्यांनी सेमिनारचा गोषवारा सादर करणे बंधनकारक आहे.

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

CBCS with M.E. & M.E. in accordance with NEP 2020

बी. ए. भाग-२ / B.A. Part-II सत्र-४ / Semester IV

अभ्यासक्रम / Syllabus

June, 2023 onward

Discipline Specific Core Course (DSC-V) Marathi Paper No. V

विद्याशाखीय विशेष गाभा (DSC-V)

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ५ - ललितगद्य

साहित्यकृती : चांदण्यात भिजायचं राहून जाऊ नये, म्हणून !

-आ. ह. साळुंखे

लोकायत प्रकाशन, सातारा

उद्दिष्टे

१. ललितगद्य या वाङ्मयप्रकाराचे स्वरूप लक्षात येईल.
२. ललितगद्य आणि इतर वाङ्मयप्रकार यामधील फरक सांगता येईल.
३. मराठी ललितगद्याच्या परंपरेचे आकलन होईल.
४. ललितगद्यामधील अभिव्यक्ती रूपे व भाषाशैली यांचे विशेष सांगता येईल.
५. आ. ह. साळुंखे यांच्या लेखन प्रेरणा, विचारविश्व, जीवननिष्ठा व लेखनशैली समजून घेता येईल.
६. ललितगद्य लेखनाचे कौशल्य विकसित होईल.

विभाग Module	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	● ललितगद्य : संकल्पना व स्वरूप ● चांदण्यात भिजायचं राहून जाऊ नये, म्हणून! लेख क्र. १ ते ११ (आशयसूत्रे व वाङ्मयीन विशेष)	15	1
विभाग २ Module 2	चांदण्यात भिजायचं राहून जाऊ नये म्हणून ! लेख क्र. ११ ते २० (आशयसूत्रे व वाङ्मयीन विशेष)	15	1
विभाग ३ Module 3	चांदण्यात भिजायचं राहून जाऊ नये, म्हणून! लेख क्र. २१ ते २९ (आशयसूत्रे व वाङ्मयीन विशेष)	15	1
विभाग ४ Module 4	उपयोजित मराठी - ललितगद्य लेखन कौशल्य ● ललितगद्य : संकल्पना व स्वरूप ● ललितगद्याचे विशेष ● ललितगद्याचे प्रकार	15	1

	१. आत्मपर, २. व्यक्तिचित्रण, ३. चिंतनशील, ४. प्रवासवर्णनपर इत्यादी ● ललितगद्याच्या वरील प्रकारांचे विश्लेषण व प्रात्यक्षिकांसह लेखन		
--	--	--	--

संदर्भ ग्रंथ

१. भागवत, श्री. पु. व इतर (संपा.) : साहित्य : अध्यापन व प्रकार (वा.ल.कुलकर्णी गौरवग्रंथ, पॉप्युलर व मौज प्रकाशन, मुंबई)
२. चौघुले, वि. शं. : ललितगद्य ते मुक्तगद्य, मॅजेस्टिक प्रकाशन, मुंबई.
३. वास्कर, आनंद (संपा.) : वाङ्मयप्रकार: संकल्पना व स्वरूप, अन्वय प्रकाशन, पुणे.
४. पवार, गो.मा. हातकणंगलेकर म. द. (संपा.): मराठी साहित्य : प्रेरणा व स्वरूप, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई,
५. यादव, आनंद : मराठी लघुनिबंधाचा इतिहास, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
६. घुले, इंद्रजित व साळुंखे, अमृत(संपा.): आ.ह.(आ.ह. साळुंखे विचारग्रंथ), शब्दशिवार प्रकाशन, मंगळवेढा.
७. साळुंखे, आ. ह. : शब्दांच्या बाबतीत जे खटकले ते मांडले, लोकायत प्रकाशन, सातारा.
८. साळुंखे, आ. ह. : बळीराजा ते रवीन्द्रनाथ, लोकायत प्रकाशन, सातारा.
९. साळुंखे, आ. ह. : त्यांना सावलीत वाढवू नका, लोकायत प्रकाशन, सातारा.
१०. साळुंखे, आ. ह. : बळीराजा ते रवीन्द्रनाथ, लोकायत प्रकाशन, सातारा.
११. आठवले, इंदिरा : डॉ. आ. ह. साळुंखे यांचे साहित्य, एक्सप्रेस पब्लिकेशन हाऊस, कोल्हापूर
१२. गायकवाड, प्रशांत : सत्य असत्याशी मन केले ग्वाही, लोकायत प्रकाशन, सातारा.
१३. गायकवाड, प्रशांत (संपा.) : विचारप्रवर्तक मुलाखती, लोकायत प्रकाशन, सातारा.

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी

Pattern of Question Paper

एकूण गुण ४०

Total Marks - 40

प्रश्न क्रमांक	प्रश्नाचे स्वरूप	गुण
प्रश्न १	बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न योग्य पर्याय निवडा.	८
प्रश्न २	विभाग १ वरील अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	८
प्रश्न ३	विभाग २ वरील अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	८
प्रश्न ४	विभाग ३ वरील थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीन पैकी दोन)	८
प्रश्न ५	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न / टीपा (चार पैकी दोन)	८

टीप

१. प्रश्न क्र. १ मधील वस्तुनिष्ठ प्रश्न विभाग १, २ व ३ वर विचारले जातील.
२. अंतर्गत मूल्यमापनाच्या १० गुणांसाठी वृत्तांत लेखन/ अहवाल लेखन असेल. (विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक सहल / अभ्यास सहल / क्षेत्रभेट / साहित्यविषयक उपक्रमास भेट / महाविद्यालयातील विशेष उपक्रम इत्यादीवर वृत्तांत / अहवाल लिखित स्वरूपात सादर करणे आवश्यक आहे.)

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

CBCS with M.E. & M.E. in accordance with NEP 2020

बी. ए. भाग-२ / B.A. Part-II सत्र-४ / Semester IV

अभ्यासक्रम / Syllabus

June, 2023 onward

Discipline Specific Core Course (DSC-VI) Marathi Paper No. VI

विद्याशाखीय विशेष गाभा (DSC-VI)

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ६ - कादंबरी

साहित्यकृती : बनगरवाडी - व्यंकटेश माडगूळकर

मौज प्रकाशन गृह, मुंबई

उद्दिष्टे

१. कादंबरी वाङ्मयप्रकाराचे आकलन होईल.
२. मराठी कादंबरीचे स्वरूप, परंपरा, प्रवृत्ती, प्रवाह यांचा परिचय होईल.
३. समाज आणि साहित्य यांचे परस्परसंबंध लक्षात येईल.

विभाग Module	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	<ul style="list-style-type: none">● कादंबरी वाङ्मय प्रकार - संकल्पना व स्वरूप● बनगरवाडी : आशयसूत्रे	15	1
विभाग २ Module 2	बनगरवाडी : व्यक्तिरेखा, वातावरण, घटना प्रसंग	15	1
विभाग ३ Module 3	बनगरवाडी : वाङ्मयीन विशेष	15	1
विभाग ४ Module 4	<p>उपयोजित मराठी : रिपोर्ताज लेखन</p> <ul style="list-style-type: none">● रिपोर्ताज लेखनाची संकल्पना व परंपरा● रिपोर्ताज लेखनाचे स्वरूप● रिपोर्ताज लेखनाचे प्रकार - <p>१. राजकीय, २. सामाजिक, ३. पर्यावरणीय, ४. आरोग्यविषयक, ५. शिक्षणविषयक, ६ सांस्कृतिक इत्यादी.</p> <ul style="list-style-type: none">● प्रात्यक्षिकासह रिपोर्ताज लेखन	15	1

संदर्भ ग्रंथ

१. हातकणंगलेकर, म. द. : व्यंकटेश माडगूळकर व्यक्ती आणि माणूस, शब्द प्रकाशन, सातारा.
२. पाध्ये, दिगंबर : आस्वादयात्रा (संपा.विजया राजाध्यक्ष), पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
३. पवार, गो. मा. : व्यंकटेश माडगूळकर : साहित्य आणि व्यक्तित्व, हर्मिस प्रकाशन, पुणे
४. नाईक, ज्ञानदा (संपा.) : व्यंकटेश माडगूळकर : लेखक आणि माणूस, अनुबंध प्रकाशन, पुणे.
५. इंगोले, कृष्णा : माणदेश : स्वरूप आणि विकास, शब्दशिवार प्रकाशन, मंगळवेढा.
६. इंगोले, कृष्णा : माणदेशी साहित्य, शब्दशिवार प्रकाशन, मंगळवेढा.
७. मोकाशी, सयाजी : माणदेशातील माणिकमोती, नाग-नालंदा प्रकाशन, इस्लामपूर.
८. विंगकर, आनंद : माणदेश : दरसाल दुष्काळ, लोकवाड्मय गृह, मुंबई.
९. माडगूळकर, व्यंकटेश : प्रवास एका लेखकाचा, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
१०. थोरात, हरिश्चंद्र : कादंबरी - एक साहित्यप्रकार, शब्द पब्लिकेशन्स, मुंबई
११. खोले, विलास (संपा.) : गेल्या अर्धशतकातील मराठी कादंबरी, लोकवाड्मय गृह, मुंबई
१२. थोरात, हरिश्चंद्र : कादंबरीविषयी, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
१३. कुलकर्णी, सुहास : शोधा, खोदा व लिहा, समकालीन प्रकाशन, पुणे
१४. पाटील, एकनाथ, : कादंबरीच्या निर्मितीचा सूत्रशोध, द.म.सा. सभा, कोल्हापूर.
१५. शिंदे, रणधीर : मु. पो. बनगरवाडी, चौफेर, दिवाळी अंक, २०२२.
१६. मोरे, नंदकुमार : बनगरवाडी ते काटेमुंदरी, शोध काटेमुंदरीचा, स्वच्छंद प्रकाशन, कोल्हापूर.
१७. शिंदे, रणधीर : जीवनजाणिवेचा पैस विस्तारविणारी : बनगरवाडी, प्रतिभा दिवाळी अंक, २०२०

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी

Pattern of Question Paper

एकूण गुण ४०

Total Marks - 40

प्रश्न क्रमांक	प्रश्नाचे स्वरूप	गुण
प्रश्न १	बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न योग्य पर्याय निवडा	८
प्रश्न २	विभाग १ वरील अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	८
प्रश्न ३	विभाग २ वरील अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	८
प्रश्न ४	विभाग ३ वरील थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीन पैकी दोन)	८
प्रश्न ५	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न / टीपा (चार पैकी दोन)	८

टीप-

प्रश्न क्र. १ मधील वस्तुनिष्ठ प्रश्न विभाग १, २ व ३ वर विचारले जातील.

प्रश्न क्र. २ अंतर्गत मूल्यमापनाच्या १० गुणांसाठी रिपोर्ताज लेखन असेल.

(आर्थिक, सामाजिक, शैक्षणिक, राजकीय, पर्यावरणीय, आरोग्यविषयक, अशा विषयांवर रिपोर्ताज लेखन लेखी स्वरूपात सादर करणे आवश्यक आहे.)

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

CBCS with M.E. & M.E. in accordance with NEP 2020

बी. ए. भाग-२ / B.A. Part-II सत्र- ३ / Semester III

अभ्यासक्रम / Syllabus

June, 2023 onward

Inter Disciplinary Studies (IDS - I) Marathi Paper I

अभ्यासपत्रिका - ललितगद्य

साहित्यकृती : एका रानवेड्याची शोधयात्रा

- कृष्णमेघ कुंटे

राजहंस प्रकाशन, पुणे

उद्दिष्टे

१. ललितगद्य या वाङ्मयप्रकाराचे स्वरूप आकलन होईल.
२. मराठी ललित गद्याची परंपरा लक्षात येईल.
३. साहित्याभ्यासातून पर्यावरणीय जाणिवा होतील.
४. जंगलवाचन, डोळस निरीक्षण दृष्टी, निसर्ग संवेदन विकसित होईल.
५. अनुभवकथन/ लेखनकौशल्य विकसित होईल.

विभाग Module	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	<ul style="list-style-type: none">● ललितगद्य - वाङ्मय प्रकार : संकल्पना व स्वरूप● एका रानवेड्याची शोधयात्रा - आशयसूत्रे	15	1
विभाग २ Module 2	एका रानवेड्याची शोधयात्रा - व्यक्तिरेखा, घटना, प्रसंग, पर्यावरणीय जाणिवा, प्राणीजगत, निसर्गचित्रण इत्यादी.	15	1
विभाग ३ Module 3	एका रानवेड्याची शोधयात्रा - कथनशैली व भाषिक विशेष	15	1
विभाग ४ Module 4	उपयोजित मराठी - निसर्गविषयक लेखन <ul style="list-style-type: none">● निसर्गविषयक साहित्याची संकल्पना● निसर्ग व माणूस सहसंबंध● मराठीतील निसर्गसाहित्याचा परिचय● निसर्गवाचनाची दृष्टी● निसर्गविषयक लेखनाचे स्वरूप● अनुभवावर आधारित निसर्गविषयक लेखन	15	1

संदर्भ ग्रंथ

१. जाधव, रा. ग. : साहित्याचे परिस्थिती विज्ञान, देशमुख आणि कंपनी, मुंबई.
२. जाधव, रा. ग. : पर्यावरणीय प्रबोधन आणि साहित्य, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे.
३. चितमपल्ली, मारुती : निसर्गवाचन, साहित्यप्रसार केंद्र, नागपूर.
४. चितमपल्ली, मारुती : चकवाचादणं, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई.
५. डहाके, वसंत आबाजी : मराठी समीक्षेची सद्यःस्थिती, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
६. देऊळकर, अतुल : बखर पर्यावरणाची, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई.
७. घोरपडे, अभिजीत (संपा.) : भोवताल (नियतकालिकाचे अंक).
८. पुजारी, सुहास : मराठी कादंबरी : सृष्टी आणि दृष्टी, सुविद्या प्रकाशन, सोलापूर.
९. यादव, आनंद : ललित लेखनाचे तात्त्विक स्वरूप, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
१०. यादव, आनंद : मराठी लघुनिबंधाचा इतिहास, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
११. भागवत, श्री. पु. व इतर (संपा.) : साहित्य : अध्यापन आणि प्रकार (वा. ल. कुलकर्णी गौरव ग्रंथ), पॉप्युलर प्रकाशन व मौज प्रकाशन मुंबई.)
१२. चौगुले, वि. शं. : ललितगद्य ते मुक्तगद्य, मॅजेस्टिक प्रकाशन, मुंबई.
१३. वास्कर, आनंद (संपा.) : वाङ्मय प्रकार : संकल्पना व स्वरूप, अन्वय प्रकाशन, पुणे.
१४. पवार, गो. मा., हातकणंगलेकर म. द. (संपा.) : मराठी साहित्य : प्रेरणा व स्वरूप, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
१५. देशपांडे, अ. पां. : विज्ञानयात्री डॉ. माधव गाडगीळ, राजहंस प्रकाशन, पुणे.
१६. पाटील, सत्यजित : कुब्र, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर.

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी

Pattern of Question Paper

एकूण गुण ४०

Total Marks - 40

प्रश्न क्रमांक	प्रश्नाचे स्वरूप	गुण
प्रश्न १	बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न योग्य पर्याय निवडा	८
प्रश्न २	विभाग १ वरील अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	८
प्रश्न ३	विभाग २ वरील अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	८
प्रश्न ४	विभाग ३ वरील थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीन पैकी दोन)	८
प्रश्न ५	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न / टीपा (चार पैकी दोन)	८

टीप -

प्रश्न क्र. १ मधील वस्तुनिष्ठ प्रश्न विभाग १, २ व ३ वर विचारले जातील.

२. अंतर्गत मूल्यमापनाच्या १० गुणांसाठी **सेमिनार** घेण्यात येईल. विद्यार्थ्यांनी सेमिनारचा गोषवारा सादर करणे बंधनकार आहे.

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

मराठी अभ्यास मंडळ

Board of Studies in Marathi

CBCS with M.E. & M.E. in accordance with NEP 2020

बी. ए. भाग-२ / B.A. Part-II सत्र- ४ / Semester IV

अभ्यासक्रम / Syllabus

June, 2023 onward

Inter Disciplinary Studies (IDS - II) Marathi Paper No. 2

अभ्यासपत्रिका - पद्य

साहित्यकृती : प्रवासी पक्षी - कुसुमाग्रज

पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई

उद्दिष्ट्ये

१. कविता या वाङ्मयप्रकाराचे स्वरूप लक्षात येईल.
२. मराठी काव्यपरंपरा व प्रवाहांचा परिचय होईल.
३. कवितेच्या रचनाबंधाचे आकलन होईल..
४. कवितेची भाषा, काव्यगुण व शैली तत्त्वांचे आकलन होईल.
५. काव्यलेखनाचे व काव्यवाचनाचे कौशल्य अवगत होईल.

विभाग Module	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	● कविता वाङ्मय प्रकार : संकल्पना व स्वरूप ● सामाजिक आशयाच्या कविता १. कणा २. गाभारा ३. अखेर कमाई ४. प्रार्थना ५. जोतिराव ६. पर्वणी ७. संत ८. आश्चर्य ९. याच मातीतून १०. तो पुतळा	15	1
विभाग २ Module 2	● प्रेमविषयक कविता १. हे गगना २. प्रेमयोग ३. प्रेम म्हणजे ४. यौवन ५. अजुनही ६. तळघर ७. शलाका	15	1
विभाग ३ Module 3	● चिंतनशील कविता १. प्रवासी पक्षी २. आधार ३. नट ४. संशोधक ५. संस्कृती ६. चमचे ७. राणी ८. मौज ९. सूर्य १०. डोह	15	1
विभाग ४ Module 4	● उपयोजित मराठी : काव्यलेखन व काव्यवाचन ○ काव्यनिर्मितीचे स्वरूप व लेखनप्रक्रिया ○ कवितेचा रूपबंध व भाषा	15	1

	<ul style="list-style-type: none"> ○ अनुभव, विचार, भावना, संवेदना कल्पना आधारित काव्यलेखन ○ कविता वाचनाचे स्वरूप व कौशल्य ○ प्रात्यक्षिकांसह काव्यलेखन व काव्यवाचन 		
--	---	--	--

संदर्भ ग्रंथ

१. डहाके, वसंत आबाजी : काव्यप्रतिती, विजय प्रकाशन, नागपूर
२. रसाळ, सुधीर : काही मराठी कवी : जाणीवा आणि शैली, जनशक्ती प्रकाशन, औरंगाबाद
३. पुंडे, द. दि. : कुसुमाग्रजांच्या प्रतिभेचा उगम आणि विकास, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.
४. पुंडे, द. दि. : कुसुमाग्रज: एक शोध, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
५. कुलकर्णी, गो. म. : रसयात्रा, कुसुमाग्रजांची निवडक कविता, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
६. वरखेडे, रमेश (संपा.) : कुसुमाग्रज वाङ्मय विमर्श, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
७. डहाके, वसंत आबाजी : कवितेविषयी, स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद
८. मिरजकर, श्यामसुंदर (संपा.) : कविता : रूपबंध आणि आशयद्रव्य, नाग-नालंदा प्रकाशन, इस्लामपूर
९. कुलकर्णी, अनिरुद्ध (संपा.): प्रदक्षिणा खंड १ व २, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे.
१०. गवस राजन, शिंदे अरुण, पाटील गोमटेश (संपा) : भाषिक सर्जन व उपयोजन, दर्या प्रकाशन, पुणे.

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी

Pattern of Question Paper

एकूण गुण ४०

Total Marks - 40

प्रश्न क्रमांक	प्रश्नाचे स्वरूप	गुण
प्रश्न १	बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न योग्य पर्याय निवडा.	८
प्रश्न २	विभाग १ वरील अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	८
प्रश्न ३	विभाग २ वरील अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	८
प्रश्न ४	विभाग ३ वरील थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीन पैकी दोन)	८
प्रश्न ५	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न / टीपा (चार पैकी दोन)	८

टीप

१. प्रश्न क्र. १ मधील वस्तुनिष्ठ प्रश्न विभाग १, २ व ३ वर विचारले जातील.
२. अंतर्गत मूल्यमापनाच्या १० गुणांसाठी काव्यलेखन आणि काव्यवाचन अपेक्षित असेल. (विद्यार्थ्यांनी अनुभव, घटना, प्रसंग, चित्र, शिल्प इत्यादी विषयावर स्वरचित/इतरांची कविता सादर करणे आवश्यक आहे.)